

Брюксел, 14.12.2015 г.
COM(2015) 639 final

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

Инвестиции за работни места и заетост – извличане на максимални ползи от приноса на европейските структурни и инвестиционни фондове

ВЪВЕДЕНИЕ

С бюджет в размер на 454 млрд. EUR за периода 2014—2020 г. европейските структурни и инвестиционни фондове¹ („ЕСИ фондове“) са основният инструмент на инвестиционната политика на Европейския съюз (ЕС).

До 2023 г.² ЕСИ фондовете ще доведат до създаването на критична маса от инвестиции в ключови приоритетни за ЕС области, за да се отговори на потребностите на реалната икономика чрез подпомагане на създаването на работни места и насочване на европейската икономика обратно по пътя на устойчивия растеж. Например държавите членки са поели следните ангажименти³:

- Над 2 милиона предприятия ще бъдат подпомогнати в рамките на фондовете, за да се увеличи тяхната конкурентоспособност, да се разработят продукти, да се намерят нови пазари и да се създадат нови работни места.
- Инвестициите в инфраструктура ще помогнат на държавите членки да подобрят живота на хората и конкурентоспособността на тяхната бизнес среда. Това важи особено за по-слабо развитите държави членки, които ще бъдат в състояние да догонят по-силно развитите сред тях. По-добър достъп до качествен широколенов интернет и услуги в областта на информационните и комуникационните технологии (ИКТ), както и подобро водоснабдяване за десетки милиони европейци, са само няколко примера за това какво се очаква да се постигне чрез ЕСИ фондовете.
- От решаващо значение ще бъдат инвестициите чрез тези фондове в уменията и адаптивността на работната ръка в Европа, като десетки милиони хора, в т.ч. младите хора, ще получат възможности за (пре)квалификация или за започване на стопанска дейност. Тези възможности ще бъдат достъпни за бежанци и законни мигранти.

Следкризисният период допълнително мотивира за реформиране на начина, по който се планират и използват ЕСИ фондовете. В условията на спад на общите инвестиции максималното увеличаване на резултатите от ЕСИ фондовете е основен приоритет, тъй като те предоставят по-голямата част от публичните инвестиции в много държави. Реформирането на ЕСИ фондовете доведе до по-голям акцент върху резултатите, като финансирането е по-целенасочено, а инвестициите са основани на по-добро стратегическо планиране и капацитет за изпълнение. ЕСИ фондовете понастоящем представляват ориентиран към бъдещето инструмент на инвестиционната политика, готов да се справи с предизвикателствата, пред които е изправена Европа сега и в близките години.

ЕСИ фондовете осъществяват принос към Плана за инвестиции за Европа и допълват Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ) по няколко начина: чрез привличане на публични и частни инвестиции, подпомагане на структурните реформи и подобряване на достъпа до финансиране. ЕСИ фондовете ще дадат съществен принос към политическите приоритети на новата Комисия, по-конкретно цифровия единен пазар, енергийния съюз и политиките в областта на изменението на климата, единния

---

¹ Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР); Европейски социален фонд (ЕСФ); Кохезионен фонд (КФ); Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР); Европейски фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР). Политиката на сближаване включва ЕФРР, ЕСФ и КФ.

² 2023 г. е краят на разходния период 2014—2020 г. за ЕСИ фондовете.

³ Постиженията, представени в настоящото съобщение, се основават на целите, поставени за общите показатели за изпълнението и резултатите от държавите членки в програми по ЕСИ фондовете. Допълнителни подробности, включително данни относно контекста, могат да бъдат намерени на следния адрес: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/>.

пазар и икономическото управление, в съответствие със специфичните за всяка държава препоръки в рамките на европейския семестър. Всички инвестиции от ЕСИ фондовете в крайна сметка целят стимулиране на заетостта, растежа и инвестициите в Европа, с акцент върху най-слабо развитите райони. Те също така допринасят за съвместно справяне с общите предизвикателства и използването на общия потенциал чрез териториално сътрудничество и макрорегионалните стратегии.

Настоящото съобщение представя основните резултати от преговорите между органите на държавите членки и техните партньори, включително регионални и местни участници, и Европейската комисия относно техните инвестиционни програми в допълнение към реформата на ЕСИ фондовете. То отговаря на изискването съгласно член 16, параграф 3 от Регламента за общоприложимите разпоредби⁴, и включва подробности за всяка държава членка в приложение II.

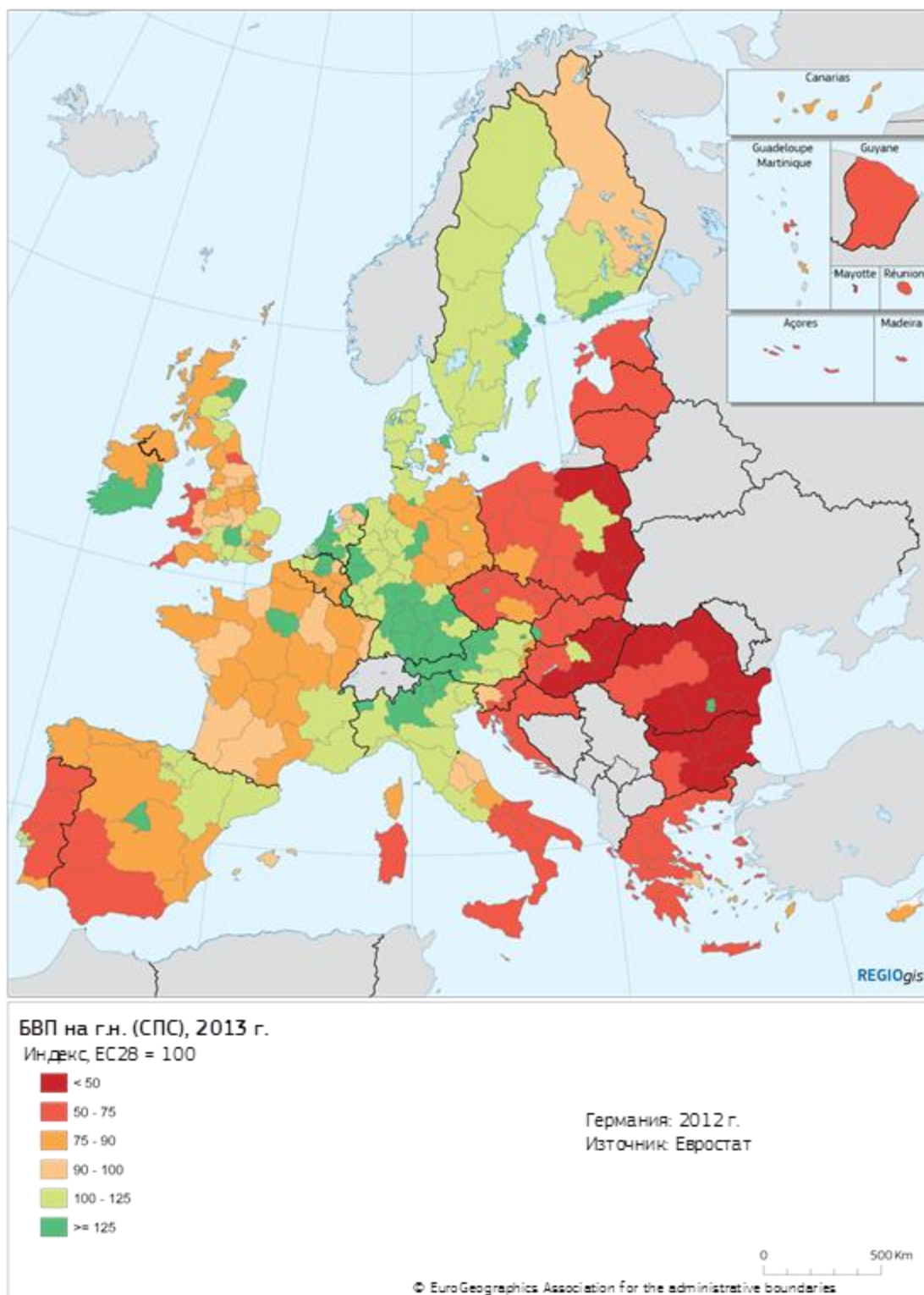
1. ИНВЕСТИЦИИТЕ ПО ЛИНИЯ НА ЕСИ ФОНДОВЕТЕ В НАСТОЯЩИЯ СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ КОНТЕКСТ

Различните икономически и социални тенденции

Европейският съюз постепенно се възстановява от икономическата криза, безработицата намалява, а реалният БВП се очаква да нарасне с 1,9 % и да се задържи малко над своето равнище отпреди кризата през 2015 г. Независимо от това общата заетост се предвижда да остане под нивото от 2008 г. Кризата заличи печалбите от икономическото сближаване, постигнато в редица европейски региони и държави членки от 2000 г. насам, като по този начин обърна тенденцията към намаляване на регионалните различия и бедността.

---

⁴ Регламент (ЕС) № 1303/2013.

Напредъкът към постигане на целите по стратегията „Европа 2020“ е неравномерен. Беше постигнат значителен напредък в адаптирането към изменението на климата, енергетиката и образованието, но не и относно целите, свързани със заетостта и бедността. Напредъкът в научните изследвания и иновациите също е ограничен. Освен това по-слабо развитите или намиращите се в състояние на преход региони показват много по-лоши резултати от други региони за повечето цели по стратегията „Европа

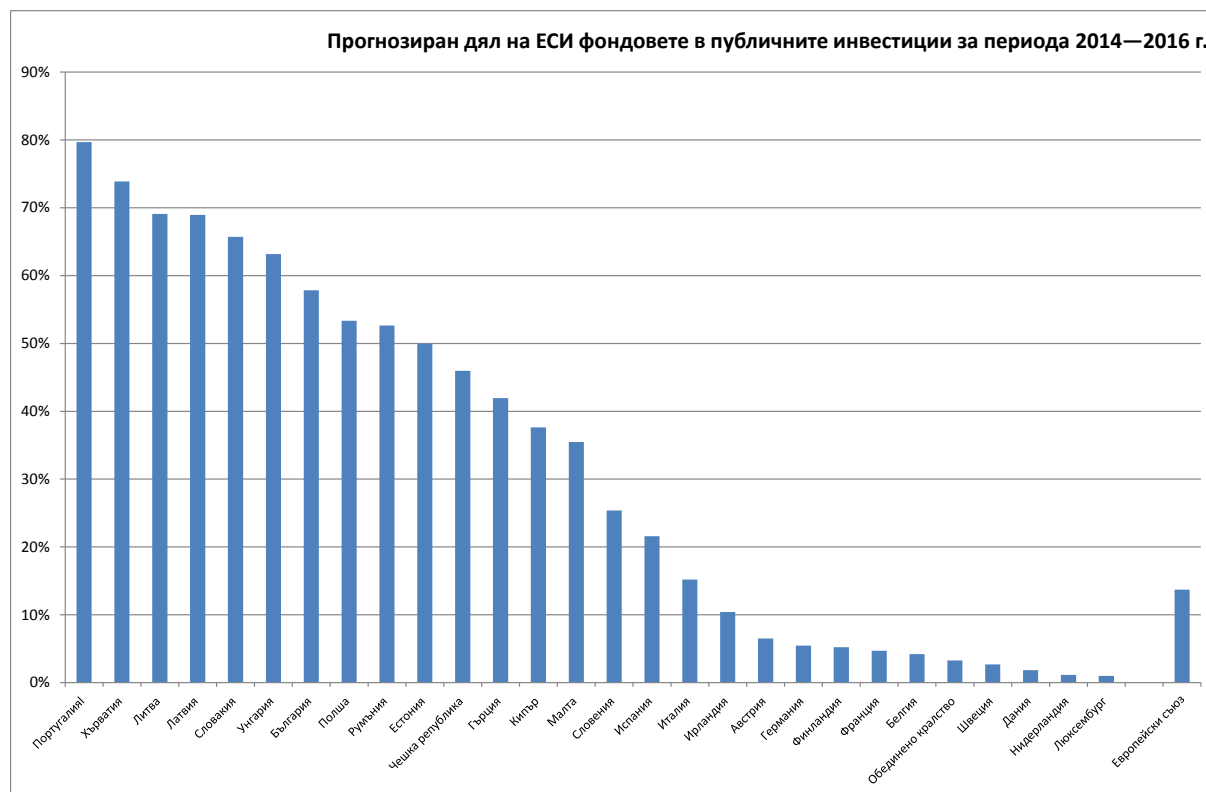
2020“ — трябва да настъпи значително подобрене, за да може ЕС да постигне целите си. В този контекст държавите членки и Комисията обсъдиха програмите по линия на ЕСИ фондовете за периода 2014—2020 г.

ЕСИ фондовете придобиха по-голямо значение в сферата на публичните инвестиции, компенсирайки намаляващите инвестиции

Кризата оказа неблагоприятно въздействие върху националните и регионалните бюджети, като ограничи финансирането за всички видове инвестиции. В ЕС публичните инвестиции са намалели с 15 % в реално изражение между 2008 и 2014 г. Общият размер на инвестициите също е намалял значително и сега е с около 300 млрд. EUR по-малко спрямо отчитаните досега нива. Затова значимостта на финансирането от ЕСИ фондовете за съфинансирането на програми за публични инвестиции е нараснала съществено.

През периода 2014—2016 г. поетите от ЕСИ фондовете ангажименти се очаква да представляват около 14 % от средния общ размер на публичните инвестиции, като в някои държави членки най-големият дял достига над 70 % (вж. таблица 1). Този принос за инвестициите дава тласък на първия стълб от Плана за инвестиции за Европа — мобилизиране на финансовите ресурси.

Таблица 1: Дял на ЕСИ фондовете в публичните инвестиции за периода 2014—2016 г.⁵

⁵ Финансирането от ЕСИ фондовете обхваща годишните ангажименти на държавите членки за периода 2014—2016 г. Публичните инвестиции обхващат бруто образуването на основен капитал на публичния сектор и публичните разходи в областта на селското стопанство и рибарството съгласно Класификацията на функциите на държавното управление (КОФОГ). С цел да могат да се сравнят всички инвестиции по ЕСИ фондовете с публичните инвестиции, в тази таблица са включени също така и текущите разходи в селското стопанство и рибарството като част от публичните инвестиции, предприети от правителствата на национално равнище. Пълни данни за областите на инвестиции по ЕСИ фондовете са на разположение на адрес: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/>

Освен това оптималното използване на оскъдните инвестиционни ресурси е гарантирано с по-тесни връзки и взаимодействия между ЕСИ фондовете и с други финансови инструменти на ЕС, като например програма „Хоризонт 2020“, инструмента LIFE +, фонд „Убежище, миграция и интеграция“, програмите COSME и Еразъм + или Механизма за свързване на Европа.

Реформирана рамка за по-ефективни ЕСИ фондове

Въз основа на поуките, извлечени от предишни програмни периоди, и като беше отчетена необходимостта от по-добро използване на ЕСИ фондовете, в разпоредбите за периода 2014—2020 г. бяха въведени редица ключови реформи. Налице е ясна стъпка към един по-целенасочен подход на политиката, по-силна насоченост към постигането на резултати, стабилни рамкови условия за инвестиции, по-добра координация на използването на финансиране от ЕСИ фондовете чрез общата стратегическа рамка и подобряване на връзките между приоритетите на ЕС и регионалните нужди.

Европейският семестър и специфичните за всяка държава препоръки играят важна роля

Исходната точка на Комисията за дискусии с държавите членки относно приоритетите за финансиране по отношение на споразуменията за партньорство и програмите за периода 2014—2020 г. беше заложена в целите на стратегията „Европа 2020“, съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени в контекста на европейския семестър, както и в социално-икономическия анализ на равнище държави членки и на регионално равнище.

Повече от две трети от специфичните за всяка държава препоръки, приети през 2014 г., са от значение за инвестициите в политиката на сближаване и са взети под внимание в програмните приоритети на държавите членки. Примери за специфични за всяка държава препоръки, по отношение на които ЕСИ фондовете ще подпомогнат съответните реформи, включват:

- подобрения в и по-добър достъп до пазара на труда, както и до системите за образование и обучение,
- научноизследователска и развойна дейност и иновации,
- инвестиции за устойчива енергетика, като например инвестиции в енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници,
- здравеопазване,
- достъп до финансиране,
- бизнес среда и
- административен капацитет.

В следващите години бъдещите специфични за всяка държава препоръки, когато е приложимо, ще доведат до корекции в програмите в рамките на ЕСИ фондовете, също така по инициатива и на Комисията, за да се гарантира подкрепата на Комисията за структурните реформи в държавите членки. Това показва, че съществува тясна връзка между ЕСИ фондовете, европейския семестър и икономическите приоритети на ЕС в редица държави членки, за които има отправени специфични препоръки, свързани с ЕСИ фондовете. Тази връзка допринася за третия стълб от Плана за инвестиции за Европа — подобряването на условията за инвестиции.

Подобряване на условията за инвестиции

Предвид миналия опит от недостатъчното планиране в ключови инвестиционни области, бяха въведени предварителни условия като част от реформата на ЕСИ

фондовете. Съгласно условията се изискват действащи регулаторни и политически рамки и достатъчен административен капацитет преди осъществяването на инвестициите. Те обхващат повечето инвестиционни области, включително подобрения в регионалните стратегии в областта на научните изследвания и иновациите, свързани с интелигентна специализация, както и стратегически планове, свързани със секторите на водите и транспорта, активното приобщаване, здравните услуги, професионалното образование и обучение.

Въпреки че около 75 % от всички предварителни условия са били изпълнени към момента на одобряване на програмите, около 750 не са изпълнени (например транспортни генерални планове, на които се основат транспортните инвестиции). С Комисията бяха договорени планове за действие за тяхното изпълнение най-късно до края на 2016 г. Тези планове ще повишат ефективността и ефикасността на инвестициите, подпомогнати от ЕСИ фондовете, и ще се отразят на други публични и частни инвестиции, като ще помогнат за прилагането на законодателството и политиките на ЕС в държавите членки.

Концентрация на ресурси и интегриране на устойчивото развитие

Когато опитът от миналото показва, че финансирането от ЕСИ фондовете не е довело до желания ефект поради липса на критична маса, са били въведени по-строги изисквания, за да се гарантира, че за периода 2014—2020 г. ЕСИ фондовете се концентрират върху ключовите инвестиционни области и препятствията пред растежа. В резултат на обсъжданията между Комисията и държавите членки правните изисквания за тематична концентрация на средствата от ЕФРР често бяха надхвърляни от държавите членки и инвестициите в момента са съсредоточени повече върху подпомагането за МСП и нисковъглеродна икономика, като същевременно се гарантира, че основната инфраструктура в по-слабо развитите региони също се подпомага, когато е необходимо.

Като се има предвид значимостта и неотложността на развитието на човешкия капитал, държавите членки отпуснаха по-голям дял от бюджета на политиката на сближаване за ЕСФ в сравнение с предходния програмен период. Както минималният дял на ЕСФ, така и минимално разпределените средства за социално включване бяха надхвърлени⁶, което показва значението на инвестициите в тези области. Финансирането от ЕСФ е съсредоточено върху следните пет приоритета: активно приобщаване, достъп до заетост, устойчиво интегриране на младите хора на пазара на труда, преждевременно напускане на училище и учене през целия живот.

Въпросите, свързани с устойчивото развитие и изменението на климата, са включени във финансирането от всички ЕСИ фондове (напр. чрез заделянето на финансови средства, стратегическите оценки на околната среда и включването на екологични изисквания при подбора на проекти). Държавите членки също показаха сериозен ангажимент за действие по отношение на изменението на климата чрез разпределяне на 25 % от ЕСИ фондовете — или над 114 млрд. EUR — за мерки за смекчаване на последиците от изменението на климата и приспособяване към него. По този начин ЕСИ фондовете категорично ще подкрепят целта на ЕС да изразходва поне 20 % от бюджета на ЕС за действия във връзка с климата.

По-голям акцент върху резултатите и изпълнението

---

⁶ Въпреки че минималният дял за ЕСФ възлиза на 23,1 % от бюджета на политиката на сближаване, реалният дял възлиза на 24,8 %. Бюджетът на ЕСФ, отпуснат за социално приобщаване, възлиза на 25,6 %, с което надхвърля минимума от 20 %.

Въпреки изискванията за цели, показатели и целеви нива в миналото, те не са били прилагани системно, нито стриктно. Подобренията, въведени за периода 2014—2020 г., гарантират, че програмите имат по-силна ориентация към резултатите, като нуждите от инвестиции са обвързани с конкретни цели, а приоритетите — със съответните показатели и цели за крайните продукти и резултатите. Всяка програма има рамка на изпълнението, въз основа на която ще се оценява то. Това дава възможност за прозрачно докладване и оценка на напредъка по отношение на целите на програмата.

Освен това резерв за изпълнение в размер на 6 % от средствата, заделен на национално равнище за разпределяне през 2019 г., ще бъде използван за поощряване на програмите, които отбелязват най-голям напредък към техните договорени етапни цели.

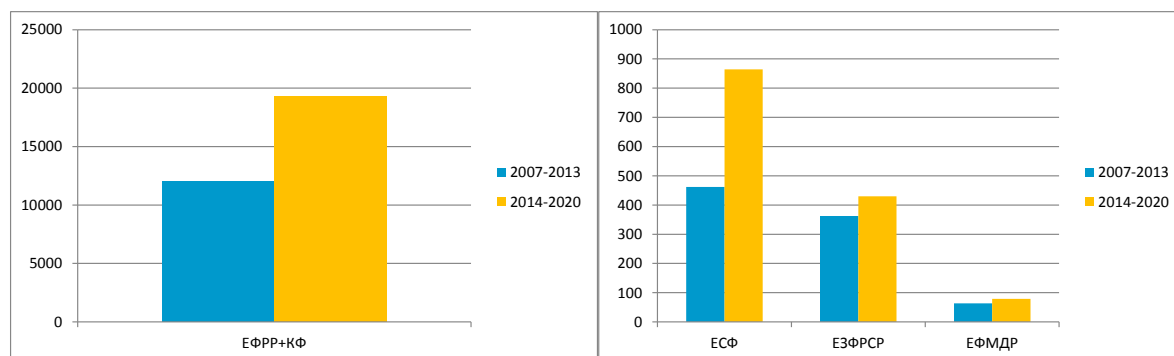
Финансовите инструменти осигуряват по-голям ефект на лоста

Като се има предвид ефектът на лоста от финансовите инструменти, въздействието на тяхното подпомагане е по-голямо от това на безвъзмездните средства за същите области на политиката. За периода 2014—2020 г. беше въведена по-стриктна рамка за оказване на подкрепа за по-широкото използване на финансови инструменти (заеми, гаранции, капитал за дялово участие) в области на политиката, в които инвестицията води до финансови печалби, което дава възможност на бенефициерите да възстановят поне част от получената помощ.

Тази тенденция беше засилена от **Плана за инвестиции за Европа, с който Комисията настойчиво насърчава използването на финансови инструменти** вместо традиционните безвъзмездни средства по линия на ЕСИ фондовете в области като подпомагане на МСП, намаляване на CO₂, екологична ефективност и ефективност на ресурсите, ИКТ, устойчив транспорт и научни изследвания и иновации. Както е посочено в Плана за инвестиции, очаква се средствата, заделени за иновативни финансови инструменти за периода 2014—2020 г., да имат пряк ефект на лоста и да генерират допълнителни инвестиции от 40–70 млрд. EUR, с още по-голям мултиплициращ ефект в реалната икономика чрез привличането на частни инвестиции.

В резултат на обсъжданията с държавите членки планираните за финансови инструменти суми от всички ЕСИ фондове нараснаха значително (вж. таблица 2). В контекста на постигането на максимално взаимодействие и допълняемост между ЕСИ фондовете и Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ), Комисията публикува брошура за държавите членки и другите заинтересовани страни. Освен това съществува и потенциал за съчетаването на ресурсите по линия на ЕСИ фондовете с финансовите инструменти по програма „Хоризонт 2020“ и други програми на ЕС, за което също ще има насоки.

Таблица 2: Размер на финансирането от ЕСИ фондовете чрез финансови инструменти през периодите 2007—2013 г. и 2014—2020 г. (в млн. евро)

Опростяване

Опростяването е важен фактор за достъпа до финансиране и се определя като непрекъснат процес, чрез който са установяват и прилагат прости, но ефективни практики за изпълнение. Новата регулаторна рамка предоставя значителни възможности за опростяване, особено във връзка с общите правила за допустимост, опростените варианти за разходите и електронното управление. В споразуменията за партньорство и програмите държавите членки предоставят обобщение на основните източници на административна тежест за бенефициерите (процедурата по подаване на заявление и плащане, последвано от одити и проверки, докладване и подготовка на проектите), както и на планираните действия за опростяване за справяне с тях. Като цяло опитът показва, че съществува възможност за самоанализ и взаимно обучение от различните практики на държавите членки.

В тази връзка Комисията създаде групата на високо равнище от независими експерти за наблюдение на опростяването за бенефициерите на средства от европейските структурни и инвестиционни фондове. Групата има за задача да идентифицира добрите и лошите практики и да помогне за разпространението на възможностите за опростяване сред органите на държавите членки. Нейната работа ще допринесе за постигането на общите цели за по-добро регулиране и инициативата за „ориентиран към постигането на резултати бюджет“.

Подобрено партньорство и многостепенно управление за по-добри програми и тяхното изпълнение

Принципът за партньорство — тясно сътрудничество между публичните органи, икономическите и социалните партньори и структурите, представляващи гражданското общество, по време на подготовката, изпълнението, мониторинга и оценката на програмата с цел да се насърчат широка колективна ангажираност и отговорност, както и качествени програми — е още по-важен за периода 2014—2020 г. В Кодекса на поведение⁷ Комисията очерта минималните стандарти за това как следва да се постигне добре функциониращо партньорство: той следва да гарантира, че съответните заинтересовани страни са включени в процеса и че тяхното становище се търси чрез открити консултации.

Комисията обърна специално внимание на това как държавите членки включват партньорите в споразуменията за партньорство и в програмите. Отзивите като цяло са положителни, а опасенията, съобщени на Комисията, са разгледани съвместно с националните органи. Освен това всяка държава членка прилага принципа на партньорство по различен начин, в зависимост от националните административни структури и култура. Укрепването на културата за партньорство е дългосрочен процес, а резултатите от него ще могат да се видят едва в средносрочен и дългосрочен план.

По-широка дейност на местно равнище и инвестиции в справянето с концентрацията на териториални предизвикателства

С цел да се осигури повече гъвкавост за приспособяване на финансирането от ЕСИ фондовете въз основа на нуждите на съответната територия, бяха въведени нови и подобрени механизми за изпълнение:

- Интегрираните териториални инвестиции (ИТИ) дават възможност да се съчетава финансиране от различни програми в рамките на ЕСИ фондовете за подпомагане на изпълнението на стратегиите за териториално развитие. 20

⁷ Делегиран регламент (ЕС) № 240/2014 на Комисията

държави членки ще използват ИТИ в области, които варират от по-необлагодетелствани градски квартали до метрополни райони, от маршрути на културното наследство до подрегиони, засегнати от икономическо реструктуриране.

- Подпомагането на стратегиите за устойчиво градско развитие, в които участват градските власти, ще надхвърли 16 млрд. EUR (9,9 % от общия бюджет на ЕФРР, повече от целта от 5 %) и ще включва значително допълнително финансиране от ЕСФ в редица държави членки. Основната част от средствата ще подпомогнат градските райони в управлението на прехода към нисковъглеродна икономика чрез инвестиции в енергийна ефективност, възобновяеми енергийни източници, устойчива градска мобилност и подобряване на градската среда. Финансирането също ще бъде насочено към предизвикателствата, свързани с физическата и социалната депривация в градските райони.
- Воденото от общностите местно развитие дава възможност на местните групи за действие да приложат стратегии за създаване на работни места и растеж и за засилване на социалното приобщаване чрез съчетаване на различни фондове на ЕС. По време на програмния период воденото от общностите местно развитие ще бъде подпомогнато от няколко фонда с над 12 млрд. EUR. В областта на развитието на селските райони над 2500 местни стратегии ще обхванат половината от населението в селските райони на ЕС, като същевременно ЕФМДР ще подпомогне около 280 от тези стратегии в общностите в крайбрежните региони и регионите на вътрешните водоеми. 17 държави членки ще подпомогнат стратегиите за местно развитие и в рамките на политиката на сближаване.
- 23 държави членки участват в една или повече макрорегионални стратегии и/или стратегии за морските басейни, което ще им позволи по-ефективно и по-координирано да разработват и прилагат своите национални и регионални приоритети за увеличаване на общия потенциал. В периода 2014—2020 г. всички макрорегионални стратегии (за регионите на Балтийско море, река Дунав, Адриатическо и Йонийско море и Алпите)⁸ и стратегията за басейна на Атлантическия океан са включени в програмите в рамките на ЕСИ фондовете.
- Всички ЕСИ фондове се използват активно за транснационално сътрудничество.
- Специално са отпуснати средства за посрещане на конкретните нужди на територии като най-отдалечените региони, слабо населените райони и планинските и островните държави членки. Освен това финансирането за териториално сътрудничество понастоящем е насочено в по-голяма степен към общите предизвикателства.

2. ОЧАКВАНИ ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРОГРАМИТЕ В РАМКИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ СТРУКТУРНИ И ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ⁹

За периода 2014—2020 г. беше отпуснато финансиране в размер на 454 млрд. EUR от ЕСИ фондовете за насърчаване на създаването на работни места и растеж.

---

⁸ В контекста на интегрираната морска политика стратегиите за басейните на Балтийско и Адриатическо и Йонийско море са част от съответните макрорегионални стратегии.

⁹ Постиженията, представени в настоящото съобщение, се основават на целите, поставени за общите показатели за изпълнението и резултатите от държавите членки в програми по ЕСИ фондовете. Допълнителни подробности, включително данни относно контекста, могат да бъдат намерени на следния адрес: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/>.

Националното съфинансиране се очаква да възлезе най-малко на 183 млрд. EUR, като така общият размер на инвестициите ще достигне 637 млрд. EUR.

ЕСИ фондовете функционират съгласно обща правна и стратегическа рамка в целия ЕС. Всяка държава членка има споразумение за партньорство, по силата на което се обединява финансиране от максимум пет ЕСИ фонда. По-долу е представен преглед на очакваните постижения в резултат от финансирането по линия на ЕСИ фондовете чрез 456 национални (тематични) и регионални програми и 79 трансгранични и трансрегионални програми за сътрудничество (Interreg). Приложение II съдържа повече подробности относно ЕСИ фондовете в държавите членки, а приложение I — повече подробности относно програмите по Interreg.

Приложение IV е представен графикът за одобряване на споразумения за партньорство и програми за периода след приемането на законодателството в края на 2013 г.

2.1 Развитие на научните изследвания и иновациите, ИКТ и МСП

ЕСИФ отпускат 121 млрд. EUR за постигането на целите на ЕС за интелигентен растеж, а следователно и за подобряване на научните изследвания и иновациите, конкурентоспособността на МСП и на цифровия единен пазар. Тези инвестиции в реалната икономика се очаква да засилят научноизследователския капацитет на предприятията и висшите учебни заведения, да създадат бизнес инкубатори и технологични центрове, да осигурят достъп до рисков капитал и заеми, да изградят партньорства между клъстери, да активизират иновационни екосистеми, да предоставят усъвършенствани услуги, да стимулират сътрудничеството в европейските вериги за създаване на стойност с цел укрепване на вътрешния пазар и на промишлената база, и възраждане на селските райони на Европа.

Укрепване на научните изследвания и иновациите — основен приоритет за съобразена с потребностите на населените места икономическа трансформация

Стратегиите за интелигентна специализация (RIS3) са основата на инвестициите в научните изследвания и иновациите. Те са предпоставка за финансиране от ЕФРР и също се вземат предвид при финансирането от ЕЗФРСР. Те са политическата рамка за засилено подпомагане на научните изследвания и иновациите въз основа на доказателства и участие на заинтересованите страни, допълвайки силните страни на региона и следвайки обща методология. Тази предпоставка доведе до радикална промяна в начина, по който се изпълнява политиката за иновации, и до възраждане на културата на регионалното планиране, основана на активното участие на заинтересованите страни. Освен това се очаква то да се допринесе за изграждането на капацитет в публичните администрации, които на свой ред ще стимулира взаимодействието с програма „Хоризонт 2020“ и ще подобри качеството и въздействието на инвестициите в научните изследвания и иновациите.

Всички държави членки и региони планират инвестиции в научни изследвания и иновации. Постава се специален акцент върху дейностите, които насърчават иновациите при МСП, като бизнес инкубаторите, ваучерните схеми, иновациите в процесите, проектирането и услугите, сътрудничеството между университетите и бизнеса, клъстерите и създаването на партньорски мрежи. Предвижда се също значителна подкрепа за следното: инфраструктура и оборудване, свързани с публичните и частните научни изследвания и иновации, помощни услуги, трансфер на технологии и разработване на иновации, насочени към обществени предизвикателства

като енергетиката, околната среда и застаряването на обществото. Ето някои основни данни във връзка с очакваните постижения:

- 129 460 дружества ще бъдат подпомогнати, за да увеличат капацитета си за научни изследвания и иновации. От тях 71 250 ще работят съвместно с научноизследователски институции;
- ще бъдат създадени работни места за 29 370 нови изследователи, а съоръженията ще бъдат подобрени за 71 960 от съществуващите научни изследователи;
- проектите ще помогнат на дружествата да пуснат 15 370 нови продукта на пазара;
- частното финансиране в размер на 9,9 млрд. EUR, допълващо публичното подпомагане на проекти в областта на научните изследвания и инвестициите, представлява около 6 % от годишните разходи на предприятията за научноизследователска и развойна дейност в рамките на ЕС;
- в селските райони ще бъдат подкрепени над 3000 иновационни проекти, а над 12 000 проекта ще бъдат подпомогнати за разработването на нови практики, процеси и технологии в селското стопанство, хранително-вкусовата промишленост и горското стопанство. На 3,9 млн. земеделски стопани и други МСП в селските райони ще бъде предложено обучение, а 1,4 млн. бенефициери ще получат консултантски услуги.

Подпомагане на цифровия единен пазар

ЕСИ фондовете ще инвестират за постигане на целите на цифровия единен пазар. Подобрената широколентова инфраструктура ще предостави на потребителите и предприятията по-добър достъп до цифрови стоки и услуги, по-специално в селските райони. Подобреното електронно управление и оперативна съвместимост ще повишат икономическата ефективност и качеството на предоставяните услуги. Цифровизацията на дружествата ще интегрира нови технологии и ще управлява прехода към интелигентна индустриална система.

Очакваните постижения включват:

- Още 14,6 млн. домакинствата ще разполагат с достъп до високоскоростен широколентов интернет с подкрепата на ЕФРР;
- 18,8 млн. души в селските райони ще разполагат с нови или усъвършенствани ИКТ услуги или инфраструктура по линия на ЕЗФРСР;
- 77 500 дружества ще бъдат подпомогнати от ЕФРР за стимулиране на използването на качествени услуги и разработване на продукти в областта на ИКТ.

Подпомагане на растежа на европейските малки и средни предприятия (МСП)

ЕСИ фондовете ще насърчават иновациите сред МСП и ще допринесат за по-задълбочен и по-справедлив вътрешен пазар със засилена промишлена база. Те ще постигнат това чрез подпомагане на научните изследвания и иновациите, развитието на бизнеса, предприемачеството, бизнес инкубаторите, трансфера на технологии, енергийната ефективност, като и на клъстерите и по-добрите услуги в подкрепа на МСП. Почти половината от това подпомагане ще се предоставя чрез финансови инструменти. Очакват се следните резултати:

- подпомагане ще получат около 801 500 дружества за прякото създаване на 354 300 нови работни места. Разглеждано заедно с подпомагането на предприятията в областта на научните изследвания и иновациите, това означава, че 5 % от всички МСП в ЕС и 8 % от новите дружества ще получат финансово подпомагане от страна на ЕС;
- 396 500 микро-, малки и средни предприятия, (включително кооперативните предприятия и предприятията на социалната икономика) ще получат финансиране за инвестиране в развитието на човешкия капитал и в умения;
- над 334 000 предприятия в селските райони ще повишат конкурентоспособността си. Освен това около 138 000 земеделски стопани ще получат подпомагане за участие в схеми за качество, а почти 129 000 земеделски стопани — за присъединяване към организациите на производителите. 30 000 земеделски стопани ще получат помощ, за да създадат и участват в къси вериги на доставки и местни пазари;
- подпомагането в сектора на рибарството до голяма степен ще бъде насочено към дребномащабния риболов, който е от голямо социално, икономическо и културно значение за местните крайбрежни общности, особено в Средиземноморския басейн. Очаква се, че повече от 10 200 нови работни места ще бъдат създадени в сектора на рибарството и аквакултурите, а 85 000 ще бъдат запазени.

2.2 Околна среда, изменение на климата, енергетика и транспорт

ЕСИ фондовете са от съществено значение за устойчивия икономически растеж на Европа и ще бъдат от полза както за хората и дружествата, така и за околната среда. С най-големия европейски бюджет, отпускан някога за инвестиции в областта на енергетиката, околната среда, климата, управлението на риска и устойчивия транспорт — 193 млрд. EUR — програмите ще допринесат значително за постигането на целите на важни политики на ЕС като енергийния съюз и за насочването на Европа по пътя към нисковъглеродна икономика. Те също така ще създадат възможности за бизнес и „зелени“ работни места в сектори, които имат значителен потенциал за растеж и като цяло са показали издръжливост по време на кризи.¹⁰

В морските региони подпомагането от ЕСИ фондовете се очаква да достигне поне 7,9 млрд. EUR за инвестиции, насочени към инициативите за „син“ растеж, включително морски транспорт, енергия от възобновяеми източници, крайбрежен туризъм, биотехнологии и аквакултури.

Подпомагане на енергийния съюз и на нисковъглеродната икономика

ЕСИ фондовете ще подпомогнат развитието на енергийния съюз с повече от два пъти повече средствата за нисковъглеродната икономика, а именно до 45 млрд. EUR за периода 2014—2020 г., като дадат тласък на прилагането на законодателството на ЕС и предоставят финансиране за премахване на административните и техническите пречки.

Акцентът ще бъде поставен върху енергийната ефективност като принос към следното:

- 875 000 домакинства ще живеят в жилища, които са били санирани за намаляване на потреблението на енергия,
- обществените сгради ще използват 5,2 TWh по-малко енергия годишно, отколкото сега;

¹⁰ Заетостта в ЕС в сектора на екологичните стоки и услуги е нараснала от 3 на 4,2 милиона души между 2002 г. и 2011 г., включително с 20 % през годините на рецесията (COM(2014) 446 final).

- над 57 000 предприятия, предимно МСП, и 18 000 стопанства ще работят с подобрена енергийна ефективност, и
- голям брой риболовни кораби, които са остарели или имат твърде мощни двигатели, ще бъдат заменени.

Това ще помогне на ЕС да изпълни своите цели за енергийна ефективност и ще доведе до по-ниски сметки за електроенергия, по-добри условия на живот и труд, местни работни места и по-конкурентоспособни предприятия.

Друга ключова инвестиционна област е генерирането на енергия с ниски въглеродни емисии и развитието на по-добри взаимосвързани и модерни мрежи, които са по-лесни за управление (т.е. „интелигентни мрежи“). Инвестициите в тази област се очаква да доведат до:

- 7670 MW допълнителни мощности за възобновяема енергия (което е почти равно на общия размер на наличната инсталирана електрогенерираща мощност на Хърватия и Словения, взети заедно);
- 3,3 млн. допълнителни потребители на енергия, свързани към интелигентни мрежи;
- по-добри енергийни връзки — шест държави членки планират да използват около 2 млрд. EUR за интелигентна електроенергийна и газова инфраструктура с цел премахване на затрудненията, свързани с енергетиката.

Също така се подпомага преходът към нисковъглеродна икономика в селските райони, а очакваните постижения включват:

- 4 млн. хектара земеделска и горска земя ще се ползват от подпомагане за действия за улавяне или съхранение на въглерода;
- 7,6 % от общата земеделска земя ще бъдат включени в договори за управление в подкрепа на намаляването на емисиите на парникови газове и амоняк;
- алтернативни инвестиции в устойчиви възобновяеми източници на енергия ще допринесат с 2,7 млрд. EUR.

Като цяло ЕСИ фондовете ще допринесат пряко за прогнозираното намаляване на годишните емисии на парникови газове с около 30 млн. тона еквивалент на CO₂, което се равнява на около 50 % от емисиите на Швеция или Унгария.

Инвестиране в опазване на околната среда и ефективност на ресурсите

Ще продължи значителното подпомагане за опазването на околната среда — разширено по обхват и насочено към иновативните решения. Прилагането на ключовите разпоредби на законодателството на ЕС в областта на околната среда е предварително условие за финансиране (напр. оценка на въздействието върху околната среда). Това ще помогне на секторите, свързани с управлението на водите и отпадъците в много държави членки, да обновят градската среда, ще подпомогне опазването на природата, ще съдейства на промишлеността на ЕС да използва по-ефективно ресурсите и ще допринесе за постигането на европейските цели за кръгова икономика. Програмите за териториално сътрудничество ще подкрепят съвместното управление на общите природни ресурси и ще разработят екосистемни услуги. Очакваните резултати от инвестициите в тази област включват:

- 16,9 млн. души ще имат полза от подобреното пречистване на отпадъчните води, а 12,4 млн. души — от подобро водоснабдяване, обхващайки 56 % от населението, което в момента няма достъп до общественото водоснабдяване;
- инсталирането на 5,8 млн. тона/годишно на допълнителен капацитет за рециклиране на твърди отпадъци;

- по-добра защита и управление на 6,4 млн. хектара (в рамките на ЕФРР) от площта на естествените местообитания;
- подпомагане за още 39 милиона ежегодни посещения на обекти, които представляват културно и природно наследство.

Очакваните постижения в селските райони включват:

- 17,4 % от земеделската земя и 3,5 % от горите са предвидени за по-добро опазване на биоразнообразието, съответно 30,6 и 4,1 млн. хектара;
- подпомагане на биологично земеделие върху 10 млн. хектара от земеделската земя в ЕС (5,7 % от обработваната площ).

Държавите членки ще насочват финансирането от ЕФМДР към по-устойчивото използване на морските биологични ресурси и намаляването на въздействието върху околната среда (включително чрез подпомагане за селективни риболовни техники), като инвестират в решения срещу нежелания улов и за повишаване на добавената стойност на рибните продукти.

Повечето държави членки ще използват ЕСИ фондовете за управление, възстановяване и мониторинг на защитените зони по „Натура 2000“ в съответствие с политиката на ЕС за опазване на природата и биоразнообразието.

Изменение на климата и предотвратяване на риска

Инвестициите в адаптирането към изменението на климата и превенцията на риска обхващат широк кръг от мерки, включително мерки за предотвратяване на наводнения и на база екосистема, например екологосъобразна инфраструктура, които имат за цел да защитят 13,3 милиона души от наводнения и 11,8 млн. души от горски пожари, като същевременно въздействат положително върху заетостта и растежа.

Освен това беше въведен нов вид инструмент за управление на риска по линия на ЕЗФРСР, който включва подпомагане за застрахователни премии, създаване на взаимни фондове, както и механизъм за стабилизиране на доходите. 14 държави членки са изразходвали общо 2,7 млрд. EUR публични средства за инструменти за управление на риска, които имат за цел да подпомогнат около 635 000 стопанства.

В морските и рибарските райони подпомагането за замяна на неефективни двигатели или премахване на остарелите риболовни кораби ще допринесе за енергийната ефективност.

Подпомагане на устойчивия транспорт

Транспортът е ключов сектор, който допринася за устойчивото икономическо и социално развитие на ЕС и неговите региони.

Чрез ЕСИ фондовете ще се финансират инфраструктурни проекти, чиято цел е да се създадат липсващите връзки и да се премахнат затрудненията, особено в по-слабо развитите държави членки и региони. Те включват:

- изграждане и модернизиране на 7515 km железопътни линии, от които 5200 km са в рамките на TEN-T;
- изграждане на 3100 km нови пътища, от които 2020 km в рамките на TEN-T, и възстановяване на 10 270 km пътища, от които 798 km в рамките на TEN-T. Тези 2818 km пътища в рамките на TEN-T, които трябва да се изградят или модернизируют, представляват 5 % от трансевропейската транспортна мрежа (TEN-T);

- изграждане или подобряване на 748 km трамвайни линии и линии на метрото;
- изграждане или подобряване на 977 km вътрешни водни пътища.

Освен това ЕСИ фондовете ще предоставят значително финансиране, за да стане транспортът в Европа по-ефикасен и по-екологосъобразен, например чрез:

- подобряване на връзките между различните видове транспорт (мултимодалност);
- подпомагане на преминаването към по-устойчиви видове транспорт като железопътен транспорт, обществен транспорт, колоезденето и ходенето пеша в градските райони;
- улесняване на използването на интелигентни транспортни системи и инфраструктура, които дават възможност за използване на алтернативни горива.

2.3 Заетост, социално приобщаване и образование

В тази област ще бъдат инвестирани общо 120 млрд. EUR, предимно финансирани от ЕСФ, но с подкрепата и на други европейски структурни и инвестиционни фондове.

Насърчаване на устойчива и качествена заетост

Съгласно съответните специфични за всяка държава препоръки ЕСИ фондовете ще подпомогнат активните мерки на политиката за пазара на труда, включително подобрен достъп до пазара на труда, подкрепа за институциите, свързани с пазара на труда, както и за мобилността на работниците. Те ще се съсредоточат върху целевите групи, които са в най-голяма нужда от подпомагане, например дългосрочно безработните лица, неактивните или безработните млади хора и по-възрастните работници. Инвестициите в заетостта ще целят също така да постигнат баланс между професионалния и личния живот, да насърчават равенството между жените и мъжете, както и активния живот на възрастните хора и остаряването в добро здраве, и да подпомогнат създаването на работни места чрез насърчаване на самостоятелната заетост, предприемачеството и възможностите за започване на стопанска дейност, включително за микро- и малките предприятия.

С подпомагането на заетостта се очаква да се постигне следното:

- подобряване на възможностите за намиране на работа за 10 млн. безработни хора;
- осигуряване на заетост за 2,3 млн. души, включително като самостоятелно заети лица (с подпомагане от ЕСФ);
- осигуряване на помощ за 237 700 души, които да участват в местни инициативи за мобилност или в съвместни трансгранични инициативи за заетост и обучение.

Насърчаване на социалното приобщаване

Приносът на ЕСИ фондовете за социалното приобщаване ще се съсредоточи главно върху предизвикателствата, установени в специфичните за всяка държава препоръки, като подпомагане за лицата в риск, системи на здравеопазването и дългосрочни грижи. Тези инвестиции имат за цел да гарантират достъпността и ефективността на социалните и здравните услуги, както и да насърчават приобщаването на ромите. Най-малко 1,5 млрд. EUR ще бъдат изразходвани за подпомагане на маргинализираните общности, като например ромите.

Очакват се следните резултати:

- 2,6 млн. подпомогнати неактивни лица;
- ползи за 2 до 2,5 млн. души в неравностойно положение.
- 41,7 млн. души ще се възползват от подобрени здравни услуги, включително инвестиции в електронното здравеопазване.

Всички 4,5 млрд. EUR планирани инвестиции от ЕФРР в социална инфраструктура ще включват подпомагане, насочено към социалните услуги в рамките на общността, предвидени за уязвимите групи (хора с увреждания, деца, възрастни хора, психично болни лица).

В контекста на настоящата криза с бежанците ЕСИ фондовете могат също да подпомогнат бежанците и търсещите убежище, както и техните семейства. Това подпомагане включва мерки, които да улеснят достъпа до пазара на труда и да насърчат социалното приобщаване, като образование (включително за децата), професионално обучение, обучение, жилищно настаняване, обслужване на едно гише, консултантски услуги, наставнически дейности и езикови курсове.

Инвестиране в образование и обучение

ЕСИ фондовете ще инвестират в образование и обучение. Повечето държави членки ще инвестират в професионално образование и обучение за подобряване на адекватността на системите за образование и обучение, на прехода от образование към заетост и на ученето през целия живот. По-голямата част от финансирането в тази област обаче ще бъде съсредоточено върху предотвратяването на преждевременното напускане на училище и насърчаването на равния достъп до висококачествено предучилищно, основно и средно образование. Ще бъдат подпомогнати също висшето образование, чиракуването и стажовете, както и образователните инфраструктури.

Очакват се следните резултати:

- 4,1 млн. души на възраст под 25 години ще бъдат подпомогнати;
- 2,9 милиона души ще получат квалификация;
- 400 000 души ще започнат образование или обучение, след като са били подпомогнати;
- 6,8 млн. млади хора ще могат да използват нови или подобрени заведения за детски грижи или учебни заведения в 15 държави членки.

Освен това инвестициите в инфраструктурата на образованието ще доведат до по-добър достъп до висококачествено образование и до намаляване на преждевременното напускане на училище, както и до подобрени и модернизирани системи на образование и обучение, необходими за осъвременяване на уменията и квалификацията, повишаване квалификацията на работната сила и създаването на нови работни места.

Приблизително 10 % от бюджета на ЕФМДР ще се използва за професионално обучение и учене през целия живот за оператори в областта на рибарството и аквакултурите и техните партньори в живота. Това включва диверсификацията на дейностите на местните общности, като се отделя особено внимание на жените и младите хора.

Инициатива за младежка заетост (ИМЗ)

20 държави членки са допустими за подпомагане по линия на ИМЗ, което е интегрирано в 34 програми по ЕСФ. ИМЗ беше започната през 2013 г. и беше включена в бюджета през 2014 г. и 2015 г., за да се подпомогне постигането на конкретни резултати в отговор на високата младежка безработица. Тя ще продължи до края на 2018 г.

Държавите членки ще използват средствата, предназначени за ИМЗ, за да инвестират в качествени възможности за чиракуване, стажове и работни места, които биха могли да допринесат за трайна интеграция на пазара на труда и за увеличаване на пригодността за заетост на младите хора. Това ще допринесе за постигането на ключова цел на политиката на ЕС в тази област, посочена в препоръката на Съвета за създаване на гаранция за младежта (2013 г.). Кулминацията при изпълнението на ИМЗ, т.е. по отношение на финансовия напредък и резултатите във връзка с участниците, се очаква да настъпи през 2016—2018 г.

Изпълнението на ИМЗ се очаква да:

- помогне на 3,1 млн. безработни или неактивни участници да завършат проект в рамките на ИМЗ;
- помогне на 1,6 млн. безработни или неактивни участници да получат предложение за работа, да продължат образованието си, да преминат чиракуване или стаж след приключването на подпомагането от ИМЗ;
- подпомогне 1,3 млн. безработни или неактивни участници да участват в образование/обучение, да получат квалификация или да намерят работа, включително като самостоятелно заети лица.

Въпреки че разходите по ИМЗ бяха допустими на ранен етап (1 септември 2013 г.), изпълнението му започна късно и протичаше доста бавно през 2014 г. Финансовата ликвидност беше определена като проблем, за справянето с който предварителното финансиране от бюджетния ред за ИМЗ е увеличено до 30 % през 2015 г.

2.4 Увеличаване на институционалния капацитет и ефективната публична администрация

Качеството на публичната администрация има пряко въздействие върху икономическата среда и поради това е от ключово значение за стимулиране на производителността, конкурентоспособността и растежа. В годишните обзори на растежа за последните четири години се признава необходимостта държавите членки да подобрят качеството на публичната администрация и ефективността на съдебните си системи като ключов приоритет за успешно изпълнение на стратегията „Европа 2020“.

ЕСИ фондовете подпомагат създаването на стабилни и предвидими институции, които са в състояние да реагират на предизвикателствата пред обществото, отворени са за диалог с обществеността и приемат технологичните промени за предлагането на по-добри услуги. 17 държави членки ще инвестират 4,2 млрд. EUR (ЕСФ/ЕФРР) в изграждане на институционален капацитет в зависимост от индивидуалните си потребности. Очакваните постижения включват:

- повишено качество при създаването на политики в резултат от по-добър мониторинг и капацитет за анализ, рационализирана оценка на въздействието и системи за намаляване на бюрокрацията;

- подобро административно обслужване в резултат от диверсифициран достъп, оптимизирани процеси на равнище „бек офис“ и оперативно съвместими решения за електронно управление;
- повишаване на ефективността на съдебните системи на държавите членки, например чрез обучение на съдебните служители и въвеждане на деловодни системи на съдилищата;
- повишена прозрачност на публичната администрация и по-засилено участие на заинтересованите страни;
- подобряване на качеството, почтеността и професионализма на държавната администрация.

ЕФРР допълва финансираната от ЕСФ административна реформа с инвестиции в ИКТ и други инфраструктурни инвестиции.

Освен това програмите по Interreg ще допринесат със 790 млн. EUR за установяване или укрепване на структура за сътрудничество и за предоставяне на по-ефикасни обществени услуги с трансграничен обхват.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: ОТ ДОБРИ НАМЕРЕНИЯ КЪМ ПРАКТИЧЕСКИ ДЕЙСТВИЯ

Подкрепа за инвестициите в ЕС

Европейските структурни и инвестиционни фондове полагат основите за дългосрочен устойчив растеж и по-добри условия на живот в една по-добра Европа за нейните граждани. До 2023 г. програмите в рамките на ЕСИ фондовете ще предоставят над 637 млрд. EUR за инвестиции във всички държави членки в съответствие с новите приоритети на Комисията. Над 500 иновационни програми отбелязват постижения за постигането на целите на политиката на ЕС, включително по Плана за инвестиции за Европа, като мобилизират финансови ресурси и подобряват условията за инвестиции. Програмите имат за цел и увеличаване на ефективността на финансирането, което ще окаже положително въздействие върху живота и възможностите за работа на десетки милиони европейци. Те допринасят значително и за прилагането на правото на ЕС, както и за структурните реформи вследствие на препоръките в рамките на европейския семестър, като подобряват бизнес средата и укрепват административния капацитет.

Повече от пари

Начините, по които реформираните ЕСИ фондове допринасят за растежа в ЕС, далеч надхвърлят самото финансиране. Предварителните условия спомагат и предоставят стимули за структурни реформи и за създаване на по-добър инвестиционен климат за частните и публичните инвестиции. Освен това засиленият акцент върху доброто управление и административния капацитет в публичния сектор ще гарантира модернизирани и ефикасна публична администрация (включително чрез справяне с неефективността на пазара и предоставяне на обществени блага). Освен това програмите по Interreg и макрорегионалните стратегии сближават гражданите на различни държави членки и подобряват техните социални и икономически условия на живот чрез трансгранично сътрудничество.

Посрещане на новите предизвикателства в бъдеще

Успехът на програмите в рамките на ЕСИ фондовете, както и на стратегиите, които са в основата им посредством предварителните условия, ще зависи от доброто управление и тяхното незабавно започване, както и от цялостното им изпълнение през следващите години. Необходима е също така готовност за адаптация към променящите се обстоятелства, например бежанската криза. Областите, в които са необходими непрекъснати усилия през периода на изпълнение 2014—2020 г., са по-специално свързани с гарантиран акцент върху резултатите и амбиция за поставените цели, допълнително увеличаване на използването на финансовите инструменти, както и пълно използване на взаимодействията между ЕСИ фондовете, ЕФСИ и други източници на финансиране като програма „Хоризонт 2020“ на равнище проекти и финансови инструменти, и чрез инвестиционни платформи. 750-те плана за действие, въведени в изпълнение на предварителните условия, показват, че съществуват възможности за развитие и необходимост Комисията да предоставя практическа помощ в някои държави членки, за да се осигурят необходимите условия за инвестиции.

Също така е необходимо допълнително да се опрости достъпът до ЕСИ фондовете и да се намали бюрокрацията в съответствие с целите на Комисията за по-добро регулиране и ориентирано към резултатите бюджетирание.

ПРИЛОЖЕНИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ I: Европейско териториално сътрудничество/Interreg

ПРИЛОЖЕНИЕ II: Информационни листове по държави

ПРИЛОЖЕНИЕ III: Цялостна оценка на допълняемостта

ПРИЛОЖЕНИЕ IV: График за представяне и приемане на споразумения за партньорство и програми